

Uwagi metodyczne na rok obrachunkowy 2020

Przypominamy, że obowiązkiem doradcy jest posiadanie bieżącej wiedzy na temat zasad metodycznych Polskiego FADN.

Wymagana jest znajomość:

- **Instrukcji prowadzenia zapisów w książkach rachunkowych** - na stronie numer 6 znajduje się wykaz zmian w porównaniu z 'Instrukcją...' obowiązującą w roku 2019;
- **Instrukcji Kodowania oraz Wykazów Kodów;**
- dokumentu zawierającego '**Różnice w formularzach książek rachunkowych w latach 2019-2020**' - plik zamieszczony jest na stronie internetowej www.fadn.pl, zakładka Metodyka / Zbieranie danych / Gospodarstwa osób fizycznych;
- **Uwag metodycznych dotyczących roku obrachunkowego 2020** - plik zamieszczony jest na stronie internetowej www.fadn.pl, zakładka Metodyka / Zbieranie danych / Gospodarstwa osób fizycznych;
- **Pytań i Odpowiedzi** zamieszczonych na stronie internetowej <http://fadn.pl/metodyka/zbieranie-danych/pytania-i-odpowiedzi/>.

CZĘŚĆ I. Dodatkowe zapisy w Systemie RDR obowiązujące w roku obrachunkowym 2020, które nie występują w formularzach i instrukcjach do zbierania danych za rok obrachunkowy 2020.

Dodatkowe zapisy wprowadzone do Systemu RDR wynikają z konieczności uzupełnienia informacji dotyczących roku obrachunkowego 2020, które nie mogły znaleźć się w formularzach do zbierania danych. Przygotowanie formularzy musiało zostać zakończone w połowie 2019 roku, gdy nie był znany np. ostateczny kształt programów wsparcia rolnictwa na kolejny rok. W związku z tym:

1. W wykazie kodów wydzielono kody:

- 07-60-nn Urządzenia do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (np. panele fotowoltaiczne, turbiny wiatrowe)
- 17-60-nn Urządzenia do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (np. panele fotowoltaiczne, turbiny wiatrowe)

UWAGA: Panele fotowoltaiczne zainstalowane na domu mieszkalnym, z których energia elektryczna jest wykorzystywana głównie w gospodarstwie domowym rolnika nie mogą być uwzględnione w zapisach w książkach rachunkowości rolnej. W książkach

rachunkowości rolnej należy rejestrować jedynie środki trwałe stanowiące majątek gospodarstwa rolnego.

UWAGA: W przypadku urządzeń do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykazanych na stan początkowy roku obrachunkowego 2020 (zainstalowanych w latach poprzednich) prosimy dokonać standardowej korekty kodu.

Korekta 'starego' kodu powinna polegać na:

a/ **wpisaniu nowego wiersza z nowym kodem** (pozostałe zapisy odnośnie opisu środka trwałego, jego wartości, liczby lat dalszego użytkowania, roku rozpoczęcia eksploatacji, itd. powinny być identyczne jak w wierszu ze 'starym' kodem).

b/ **usunięciu w wierszu ze 'starym' kodem zapisów dotyczących wartości, liczby lat dalszego użytkowania, ilości (jeśli występuje).**

c/ **wpisaniu 'starego' kodu do tabeli 'Likwidacja środków trwałych' w KOiZ**, z wartością 100 w kolumnie '% likwidacji'.

- 24-54-nn Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska /poddziałanie 8.5.
- 24-91-nn Dobrostan zwierząt /M14
- 24-92-nn Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19 /M21

UWAGA: **Kod 24-92-nn** ma zastosowanie jedynie dla działania M21 z **PROW 2014-2020** (<https://www.arimr.gov.pl/pomoc-unijna/platnosci-bezposrednie/pomoc-dla-rolnikow-szczegolnie-dotknietych-kryzysem-covid-19/pomoc-covid-19-informacje.html>).

Prosimy zwrócić uwagę, że **pomoc krajową** związaną z COVID-19 (<https://www.arimr.gov.pl/pomoc-krajowa.html>) np.:

- Pomoc dla producentów trzody chlewnej którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z COVID-19
- Pomoc dla posiadacza chryzantem w pełnej fazie dojrzałości przeznaczonych do sprzedaży, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami na rynku spowodowanymi epidemią COVID-19

należy kodować 29-39-nn z kodem uszczegółowienia 7.

- 57-40-00 Materiały mające charakter kosztów bezpośrednich do wykorzystania w produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych
- 69-14-00 Energia elektryczna ze źródeł odnawialnych

2. **Sprzedaż bezpośrednia i rolniczy handel detaliczny**

W KOiZ, w tabeli 'INFORMACJE OGÓLNE', dodano część dotyczącą sprzedaży produktów rolniczych surowych i przetworzonych (punkt 1.7.). Zawiera ona następujące podpunkty:

- 1.7.1. przychody ze sprzedaży bezpośredniej produktów rolniczych;
- 1.7.2. przychody ze sprzedaży w ramach rolniczego handlu detalicznego;
- 1.7.3. pozostałe przychody ze sprzedaży produktów rolniczych surowych i przetworzonych.

UWAGA: Obecnie w Polsce bezpośrednio wprowadzanie na rynek przez rolnika, na małą skalę, żywności wyprodukowanej przez gospodarstwo rolne może odbywać się w ramach następujących form działalności:

- dostawy bezpośrednie,
- sprzedaż bezpośrednia,
- rolniczy handel detaliczny (RHD),
- działalność marginalna, ograniczona i lokalna (MOL).

Szczegółowe informacje nt. ww. form działalności można znaleźć w publikacji Ministerstwa Rolnictwa pod tytułem „Żywność prosto z gospodarstwa – źródłem dochodu rolników” (<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/zywnosc-prosto-z-gospodarstwa-zrodlem-dochodu-rolnikow>).

Prosimy zwrócić uwagę, że ww. formy działalności są ściśle sformalizowane przepisami prawa i nie należy ich mylić ze standardową sprzedażą np. do punktu skupu, pośrednikowi, na targu.

Cechami wspólnymi ww. form działalności są:

- **konieczność rejestracji** w Państwowej Inspekcji Sanitarnej (produkty pochodzenia roślinnego) i/lub Powiatowym Inspektoracie Weterynarii (produkty pochodzenia zwierzęcego);
- **ograniczenie terytorialne sprzedaży** - do województwa, w którym prowadzona jest produkcja, oraz województw przyległych (wyjątek - RHD);

- **ograniczenie ilościowe sprzedaży.** W przypadku sprzedaży bezpośredniej jest to np. 1000 litrów mleka tygodniowo. Natomiast w ramach RHD można sprzedać maksymalnie np. 2600 kg produktów mlecznych rocznie (ok. 50 kg tygodniowo).

Przykład:

Gospodarstwo sprzedaje w ciągu roku kapustę (surową i kiszoną) o łącznej wartości 30 tys. zł. Z tego wartość sprzedaży kapusty surowej do zakładu przetwórstwa wyniosła 20 tys. zł, wartość sprzedaży kapusty surowej sąsiadom rolnika była równa 2 tys. zł. Pozostała kwota (8 tys. zł) pochodziła ze sprzedaży kapusty kiszonej, w ramach zarejestrowanego przez rolnika rolniczego handlu detalicznego (RHD).

W ww. przypadku w podpunktach 1.7.1. - .3. powinny znaleźć się następujące wartości:

1.7.	Jaką część przychodów ze sprzedaży prod. rolniczych surowych i przetworzonych (w %) stanowią:	100
1.7.1.	przychody ze sprzedaży bezpośredniej produktów rolniczych:	0
1.7.2	przychody ze sprzedaży w ramach rolniczego handlu detalicznego:	27
1.7.3	pozostałe przychody ze sprzedaży produktów rolniczych:	73

UWAGA: W punkcie 1.7.1. 'przychody ze sprzedaży bezpośredniej produktów rolniczych' prosimy uwzględnić **przychody w ramach działalności: 'sprzedaż bezpośrednia' oraz 'dostawy bezpośrednie'**.

3. **Produkcja energii odnawialnej**

W KOiZ, w tabeli 'INFORMACJE OGÓLNE', dodano grupę 3.15. dotyczącą produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Pytania dotyczą wyłącznie instalacji wchodzących w skład majątku gospodarstwa rolnego oraz instalacji wchodzących w skład majątku gospodarstwa domowego, jeśli część energii elektrycznej jest zużywana w gospodarstwie rolnym.

Przykład:

W roku 2019 rolnik założył instalację fotowoltaiczną. Z danych dotyczących zużycia energii elektrycznej w roku 2020 wynika, że 80% energii było zużywane przez gosp. domowe, pozostałe 20% przypada na gospodarstwo rolne. Prawidłowe zapisy w poszczególnych ksiązkach rachunkowości rolnej powinny przedstawiać się następująco:

- SAiZ, tab. 4 'Melioracje szczegółowe, budynki i budowle, środki transportowe, maszyny i urządzenia' - **brak zapisów**, ponieważ większość energii jest zużywane przez gospodarstwo domowe;
- KWiW, tab. 'Wydatki' - pod kodem 82-10-00 należy zapisać **pełną kwotę wydatków na energię elektryczną** (dom + gosp. rolne), wynikającą z rozliczenia z zakładem energetycznym;
- KOiZ, tab. 'Informacje ogólne' - punkty 3.15.1. oraz 3.15.2. należy wypełnić zgodnie z rozliczeniami z dostawcą energii elektrycznej, które miały miejsce w danym roku obrachunkowym (dom + gosp. rolne);
- KOiZ, tab. 11 'Rozdysponowanie kosztów wspólnych' - w wierszu dotyczącym opłaty za energię elektryczną (kod 82-10-00) należy wpisać odpowiednio 20% w kolumnie 4 'Gospodarstwo rolne' oraz 80% w kolumnie 5 'Gosp. domowe'.

4. **ONW**

W KOiZ, w tabeli 'INFORMACJE O WARUNKACH PRODUKCJI ROLNICZEJ', uaktualniono zapisy w punkcie 2.1, dodano punkty:

- 2.1.1.1. Ile hektarów użytków rolnych położonych na ONW typ górski kwalifikuje się do podwyższonej płatności z tytułu posiadania zwierząt w ilości > niż 0,5 DJP (stawka płatności 750 zł/ha)?
- 2.1.8.1. Ile hektarów użytków rolnych położonych na ONW typ specyficzny, strefa II kwalifikuje się do podwyższonej płatności z tytułu posiadania > niż 50 % UR na terenach powyżej 350 m n.p.m. (stawka płatności 550 zł/ha)?
- 2.1.9. Ile hektarów użytków rolnych kwalifikuje się do płatności przejściowej ONW (dla rolników, którzy na skutek nowej delimitacji utracili wsparcie w ramach ONW typ nizinny)?

CZĘŚĆ II. Uwagi pozostałe:

1. W FADN rejestrujemy **rzeczywiste dane rachunkowe**. Niedopuszczalne jest celowe dopasowywanie danych do testów. Komunikat testu nie oznacza, że dane rachunkowe są nieprawidłowe. W zdecydowanej większości przypadków wystarczy jeśli doradca, na podstawie informacji uzyskanych od rolnika, wprowadzi wyjaśnienie zawierające przyczynę wystąpienia danej sytuacji.

Prosimy zwrócić szczególną uwagę na sposób rejestracji dopłat. Zapisy muszą zawierać rzeczywiste kwoty dopłat przyznanych lub/i otrzymanych przez gospodarstwo. Błędem są zapisy powstałe bez konsultacji z rolnikiem, zawierające proste wyliczenia na podstawie wykazanej powierzchni i obowiązującej stawki, bez uwzględnienia np. degressywności czy faktu, że dana płatność dotyczy poprzedniego roku obrachunkowego.

2. W FADN **należy rejestrować wszystkie zdarzenia gospodarcze** dotyczące gospodarstwa rolnego. Błędem jest m. in.:

- nie uwzględnianie w zapisach ziemi dodzierżawionej, na którą rolnik nie otrzymuje dopłat;
- pomijanie zwrotu dyscypliny finansowej w gospodarstwach, gdzie jest stosowany wskaźnik korygujący;
- podawanie w tabeli 4 KOiZ powierzchni użytków rolnych, które są zgłaszane do dopłat (MKO), a nie całej powierzchni upraw;
- pomijanie rozliczeń z mleczarnią;
- pomijanie kredytów, leasingów;
- brak zapisów dotyczących inwestycji, mimo, że występują one w gospodarstwie rolnym;
- pomijanie zapisów dotyczących dotacji inwestycyjnych, m. in. w tabeli 17 SAiZ;
- brak kompletności zapisów w wykazie środków trwałych w tabeli 4 SAiZ – jeżeli nie wpisano środka trwałego przy pierwszej inwentaryzacji (rolnik pominął, przeoczenie) to należy zapis uzupełnić dodając środek trwały i wyjaśnić występujący przy testowaniu danych błąd kontynuacji.

3. **Dane rachunkowe muszą być spójne**

Przykład:

- jeśli wykazano nawadnianie upraw to w środkach trwałych gospodarstwa powinny wystąpić urządzenia nawadniające.

UWAGA: prosimy aby urządzenia nawadniające rejestrować pod kodami z grupy 14-*, tj.

- 14-14-nn Trwałe urządzenia nawadniające
 - 14-19-nn Pozostałe urządzenia nawadniające lub odwadniające;
- jeśli wykazywany jest zbiór roślin to w gospodarstwie powinny wystąpić: maszyny do uprawy i zbioru lub/i usługi zewnętrzne dotyczące uprawy i zbioru lub/i czynsz dzierżawny za maszyny;
- jeśli gospodarstwo korzysta z pracy nieodpłatnej np. członków rodziny **nie należących do gospodarstwa domowego rolnika** to ich nakłady pracy muszą być uwzględnione w KOiZ, w tabelach: nr 1 'Zasoby i nakłady pracy..' oraz nr 9 'Nieodpłatne przekazania do gospodarstwa rolnego';
- nakłady pracy powinny odzwierciedlać specyfikę produkcji w danym gospodarstwie, natężenie prac w poszczególnych porach roku, np. gospodarstwo prowadzące wyłącznie produkcję upraw polowych większość nakładów pracy powinno wykazywać w okresie wegetacji roślin;
- hodowla zwierząt wymaga aby zasoby gospodarstwa (zbiory upraw przeznaczonych na pasze, powierzchnia TUZ) zabezpieczały potrzeby pokarmowe zwierząt. W przeciwnym razie powinno być wykazane pozyskanie pasz spoza gospodarstwa rolnego.
4. **Wyjaśnienie do testów** powinno zawierać **informację nt. przyczyn** wystąpienia danej sytuacji. Przykłady:

Wyjaśnienie prawidłowe:

- 'Niski plon spowodowany **wiosennymi przymrozkami** w okresie kwitnienia jabłoni.';
- 'Rolnik w 2019r. nie płacił podatku rolnego ze względu na **ulgę inwestycyjną**.';
- 'Rolnik prowadził **sprzedaż bezpośrednią** ziemniaków. Wysoka cena ziemniaków jadalnych w 2019 roku. Sprzedawał po 2 zł/kg.'.

Wyjaśnienia nieprawidłowe:

- 'Stan faktyczny';
- 'Tak było';
- 'Potwierdzam'.

5. **Opis kodu powinien być precyzyjny**

Przykład: w przypadku dotacji opis kodu powinien umożliwiać jednoznaczne określenie programu wsparcia z którego pochodzi dana dotacja, a w przypadku środków trwałych do jakiej grupy środków trwałych należy i jakie jest jego przeznaczenie.

Opis prawidłowy:

- 27-39-04 Dotacja z tytułu utylizacji zwierząt 2020
- 17-10-15 Kombajn zbożowy Forsznit

Opis nieprawidłowy:

- 27-39-04 Pozostałe dotacje do kosztów produkcji zwierzęcej 2020
- 17-10-15 Forsznit

UWAGA: korekta opisu kodu z końcówką -nn (np. środki trwałe, dotacje) w Systemie RDR wymaga zmiany opisu zarówno w tabeli źródłowej (np. Wydatki) jak i w indywidualnym wykazie kodów (można to sprawdzić w zakładce 'Kody' / 'NN').

6. Zmiany w danych rachunkowych dokonywane ze względu na wystąpienie komunikatów testów z kategorii WT oraz PTI powodują, że:

- komunikat testu 'znika';
- wartości wykazane w komunikacie testu (np. cena jednostkowa, ilość rozdysponowania) ulegają zmianie.

Jeżeli komunikat testu WT/PTI pozostaje bez zmian oznacza to, że korekta nie została dokonana.

7. Lista **kodów działań** dla dotacji i wsparcia o charakterze wyjątkowym innego niż z tytułu klęsk żywiołowych (**kod 29-39-nn**)

- Kod 31 – pomoc finansowa dla producentów świń na wyrównanie kwoty dochodu w związku ze zwalczaniem ASF;
- Kod 32 – rekompensaty za nieprzerwane neutrzymanie w gospodarstwie zwierząt z gatunku świnia objętych programem bioasekuracji;
- Kod 61 – pomoc dla producentów tytoniu, którzy nie otrzymali zapłaty od podmiotów skupujących;
- Kod 62 – pomoc dla producentów trzody chlewnej, którzy nie otrzymali zapłaty od podmiotów skupujących;

- Kod 7 – pomoc dla producentów rolnych, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym w związku z epidemią COVID - 19;
- Kod 8 – zwrot dyscypliny finansowej;
- Kod 9 – pozostałe dotacje i wsparcie o charakterze wyjątkowym.

UWAGA: Pomoc de minimis na refundację do 75% wydatków poniesionych przez producenta rolnego, w którego gospodarstwie utrzymywane są zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*Sus scrofa*) należy kodować **27-39-nn** 'Pozostałe dotacje do kosztów produkcji zwierzęcej'.

8. **Grupa kodów 2*** zarezerwowana jest dla **wsparcia pochodzącego ze środków publicznych (ARiMR, gmina)**. Błędem jest rejestrowanie pod tą grupą kodów wsparcia / premii pochodzących od podmiotów prywatnych, np. premii za zrealizowane dostawy tuczników.

9. **'Zaliczki' na poczet dopłat bezpośrednich oraz ilości referencyjne roczne (w KOiZ) za rok 2020**

'Zaliczki' na poczet płatności bezpośrednich oraz ONW za rok 2020 prosimy kodować kodem 20-00-10 'Kod tymczasowy do rejestracji rozliczeń z ARiMR'. Szczegółowe zasady są opisane w 'Instrukcji prowadzenia zapisów... wersja 2020' na stronie 36.

Informacje zawarte w tab. 'Ilości referencyjne roczne' (w KOiZ) należy uzupełnić także w sytuacji gdy decyzję o przyznaniu dotacji otrzymano w kolejnym roku obrachunkowym, w tym przypadku w roku 2021.

10. **Zazielenienie**

Tabele 'Informacje dotyczące zazielenienia' w KOiZ należy wypełnić zgodnie ze złożonym w ARiMR wnioskiem o przyznanie jednolitej płatności obszarowej oraz płatności za zazielenienie.

11. **Gospodarstwa uczestniczące w systemie dla małych gospodarstw**

Jeżeli gospodarstwo uczestniczy w systemie dla małych gospodarstw, poszczególne płatności (JPO, zazielenienie) należy kodować odpowiednimi kodami z 'Instrukcji kodowania...' (np. JPO kodem 21-10-nn). Z drugiej strony, dla celów kontrolnych, łączną kwotę dotacji należy wykazać w systemie RDR, w tabeli DD, w pytaniu numer 01.1.

12. **Dopłaty otrzymane za ziemię oddzierżawioną**

Dopłaty otrzymane za ziemię oddzierżawioną należy zapisywać pod **kodem poszczególnych dopłat**.

13. **Wycena użyczonych / dzierżawionych maszyn / usług zewnętrznych**

Czynsz dzierżawny za użyczone maszyny / wartość usług wykonywanych nieodpłatnie np. przez rodziców rolnika, sąsiadów należy oszacować wg stawek rynkowych i zapisać w tab. 9 KOiZ 'Nieodpłatne przekazania do gospodarstwa rolnego' z odpowiednim kodem.

14. **Kodowanie kosztów paliwa do użyczonych / dzierżawionych maszyn**

Koszty paliwa związane z użytkowaniem maszyn nie będących własnością gospodarstwa należy rejestrować kodami z grupy 53-2 'Materiały pędne'.

UWAGA: Jeżeli gospodarstwo rolne korzysta z usług zewnętrznych (rejestrowane pod kodami z grupy 7) jednak ponosi koszt paliwa związanego z realizacją ww. usług to w takim przypadku koszt paliwa należy doliczyć do wartości usług zewnętrznych.

15. **Czynsze dzierżawne za ziemię płacone w ratach**

Prosimy, aby przy rejestracji I raty w części 'Wydatki' została wpisana pełna kwota należna z tytułu czynszu za cały rok, natomiast wartość I raty powinna być uwzględniona w części '...wypłaty...'. W ten sposób powstanie zobowiązanie (kod zapisu = 2), które w następnych miesiącach będzie spltacane wypłatami z tytułu kolejnych rat ('Wydatki' = 0, '...wypłaty...' > 0, kod zapisu = 3).

UWAGA: ilość hektarów ziemi, których dotyczy czynsz należy wykazać wyłącznie w wierszu dotyczącym I raty.

Opłatę podatku rolnego dotyczącego dodzierżawionej ziemi należy kodować kodami czynszów dzierżawnych z wykazu: 87-1 'Czynsze dzierżawne za użytkowanie do 1 roku' lub/i 87-2 'Czynsze dzierżawne za użytkowanie powyżej 1 roku'.

16. **Klasyfikacja środków trwałych: maszyny do produkcji roślinnej, maszyny do produkcji zwierzęcej**

Maszyny do produkcji roślinnej - maszyny zaprojektowane i wykorzystywane do produkcji roślinnej, nawet jeśli w efekcie końcowym produkcja roślinna stanowi wkład do produkcji zwierzęcej np. produkcja roślin pastewnych, również na trwałych użytkach zielonych. Wynika z tego, że jako maszyny do produkcji roślinnej należy rejestrować m. in. przyczepy samozbierające, kosiarki rotacyjne, zgrabiarki karuzelowe, także rozrzutniki obornika.

Maszyny do produkcji zwierzęcej - maszyny zaprojektowane i wykorzystywane do produkcji zwierzęcej. Należy do nich zaliczyć m. in. maszyny i urządzenia do przygotowania i zadawania pasz (mieszalniki, parniki, wozy paszowe), również urządzenia do doju i wstępnej obróbki mleka, pielęgnacji zwierząt, usuwania odchodów z budynków inwentarskich.

17. **Wycena budynków / użytków rolnych**

Prosimy pamiętać, że dokonując wyceny budynku nie należy uwzględniać wartości urządzeń technicznych stanowiących jego wyposażenie (np. zgarniacza obornika czy automatycznych poidła). Urządzenia techniczne będące wyposażeniem budynków należy zarejestrować jako oddzielny środek trwały.

Podobnie, określając wartość użytków rolnych będących własnością rolnika (SAiZ, tabela 1 / SWAiZ, tabela 1(1), L.p. 1.1.) należy uwzględnić wyłącznie wartość ziemi, bez nasadzeń trwałych oraz ulepszeń w rodzaju melioracji czy ogrodzeń - są one rejestrowane oddzielnie, odpowiednio w:

- tabeli 2 'Nasadzenia drzew i krzewów plonujących w sadach i na plantacjach wieloletnich';
- tabeli 3 'Drzewostan leśny';
- tabeli 4 'Melioracje szczegółowe, budynki i budowle, środki transportowe, maszyny i urządzenia'.

18. **Uprawy zakupione „na pniu”**

W tabeli 2 KOiZ 'Powierzchnia ziemi wg tytułu i sposobu użytkowania' nie odnotowujemy powierzchni upraw zakupionych „na pniu”.

Sposób rejestrowania upraw „na pniu” jest szczegółowo przedstawiony poniżej, na schemacie zamieszczonym na stronie nr 15.

19. **Powierzchnia ozimin, które uległy wymarzeniu** oraz **powierzchnia upraw przeznaczonych na przyoranie**

Szczegółowe zasady rejestrowania ww. powierzchni są szczegółowo przedstawione w 'Instrukcji prowadzenia zapisów... wersja 2020', strony 48-49.

20. **Inwestycje w sadach**

Błędem jest zakończenie inwestycji tuż po posadzeniu sadzonek, np. w roku rozpoczęcia inwestycji lub w momencie pozyskania pierwszego, niepełnego plonu. Okazjonalny zbiór z sadu w inwestycji, który nie wszedł jeszcze w pełne owocowanie, w tab. Wpływy KWiW, należy kodować 89-00-00.

Inwestycje w sadach i plantacjach wieloletnich uznaje się za zakończone w momencie **wejścia w pełne owocowanie**. Dopiero wtedy powierzchnię zakończonej inwestycji należy wykazać w **tab. 4 KOiZ 'Uprawy'**.

Należy również zwrócić uwagę na czas użytkowania plantacji, np. jest mało prawdopodobne aby plantacja truskawek założona w roku 2005 nadal była użytkowana w roku 2020 (przez 15 lat).

21. **Weryfikacja kosztu odtworzenia (zakupu lub budowy) środków trwałych**

UWAGA: dotyczy gospodarstw rozpoczynających uczestnictwo w Polskim FADN w roku obrachunkowym 2020

Przypominamy, że **wartość bieżąca = wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie** (wartość zakupu lub szacowany koszt budowy, w stanie nowym, z dnia szacowania) - **dotychczasowe umorzenie**.

Wyliczona przez test Systemu RDR wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie ma za zadanie pomóc Państwu w określeniu, czy dany środek trwały jest wyceniony poprawnie, tj. czy za podaną kwotę rolnik byłby w stanie pozyskać obecnie identyczny lub zbliżony środek trwały (w stanie nowym, jeżeli środek trwały został pozyskany w stanie nowym lub w stanie używanym z dnia pozyskania, jeżeli pozyskano używany środek trwały).

Prosimy mieć na uwadze, że test ma za zadanie wyeliminowanie znaczących (kilkukrotnych) różnic w wycenie. Jeśli różnice w wycenie są niewielkie nie ma potrzeby korygowania wartości bieżącej.

Jeśli wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie jest w Państwa ocenie zbyt niska to (przyjmując, że rok rozpoczęcia eksploatacji i liczba lat użytkowania nie ulegną zmianie) należy zmienić wartość bieżącą środka trwałego o taką krotność jak relacja prawidłowej wartości kosztów odtworzenia w gospodarstwie do tej wykazanej w teście.

Przykład 7 - wyliczenie prawidłowej wartości bieżącej:

- Wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie wykazana w teście - 10 tys. zł

- Prawidłowa wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie - 30 tys. zł

W powyższej sytuacji prawidłowa wartość kosztów odtworzenia w gospodarstwie jest trzykrotnie większa niż wykazana w teście. Stąd jeśli obecna wartość bieżąca na SP roku 2020 wynosi 6 tys. zł to prawidłowa wartość bieżąca powinna wynosić: $3 \times 6 \text{ tys. zł} = 18 \text{ tys. zł}$.

Dodatkowe uwagi:

- W szczególnych wypadkach niska wartość może mieć wy tłumaczenie w przeprowadzeniu **remontu kapitalnego całkowicie zamortyzowanego środka trwałego**. W tej sytuacji wykazana wartość jest wartością przeprowadzonego remontu kapitalnego więc wystarczy wpisać do Systemu RDR odpowiednie wyjaśnienie;
- Prosimy zwrócić uwagę **czy użyty kod jest prawidłowy**. W poprzednich latach niektóre opisy do kodów sugerowały, że dany obiekt może być budowlą (kody 15-2*), a nie budynkiem (kody 15-10- nn). Definicja budowli i budynków znajduje się w 'Instrukcji prowadzenia zapisów... wersja 2020', str. 77 i 78;
- Istotną informacją jest, **czy dany środek trwały został pozyskany przez gospodarstwo jako nowy czy jako używany**. W szczególności dotyczy to środków transportowych, maszyn i urządzeń. W przypadku używanych środków trwałych wartość wskazana przez test będzie przybliżoną wartością zakupu danego środka trwałego.

Przykłady błędów:

- **Rok rozpoczęcia eksploatacji środka trwałego** w SAiZ równy **2020**;
- **Liczba lat dalszego użytkowania** w przypadku **zamortyzowanych środków trwałych różna od zera**. Przypominamy, że zamortyzowane środki trwałe użytkowane nadal w gospodarstwie należy zapisać z wartością 1 i liczbą lat dalszego użytkowania równą 0;
- **Korekta wartości bieżącej na zero**, mimo, że liczba lat dalszego użytkowania jest różna od zera, np. środka trwałego przeznaczonego do likwidacji w ciągu roku;
- **Zaliczanie do środków trwałych narzędzi i urządzeń**, których koszt nabycia lub wytworzenia w stanie nowym wynosi **mniej niż równowartość 300 EUR netto**;
- Pomijanie w inwenturze maszyn i urządzeń, których wartość wynosi w stanie używanym mniej niż 300 EUR;

Uwagi metodyczne na rok obrachunkowy 2020 mogą być aktualizowane i uzupełniane o nowe zagadnienia. Informacje o zmianach w niniejszym dokumencie będą na bieżąco przesyłane do Koordynatorów Polskiego FADN drogą e-mailową oraz umieszczone w Aktualnościach na stronie internetowej www.fadn.pl.

Poprzednie wersje uwag metodycznych:

- rok obrachunkowy 2019 -> http://fadn.pl/wp-content/uploads/2020/01/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy_2019_wersja_1_0.pdf

- rok obrachunkowy 2018 -> http://fadn.pl/wp-content/uploads/2018/12/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy_2018_wersja_1_1.pdf

- rok obrachunkowy 2017 -> http://fadn.pl/wp-content/uploads/2018/01/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy_2017_wersja_1_0.pdf

Schemat 1 Uprawy „na pniu”

